ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Miloslava Výborného v právní věci žalobců: **a) S. B.** a **b) M. B.**, zastoupených Mgr. Michalem Chmelařem, advokátem se sídlem Rašínova 522, Zlín, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, se sídlem třída Tomáše Bati 21, Zlín, za účasti osoby zúčastněné na řízení: RWE GasNet, s.r.o., se sídlem Klíšská 940, Ústí nad Labem, zastoupené Mgr. Kamilem Stypou, advokátem se sídlem Rubešova 162/8, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 8. 2015, čj. KUZL 51504/2015, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 27. 6. 2016, čj. 65 A 61/2015-80,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobce a) a žalobkyně b) **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

V. Každému ze žalobců a) a b) **se vrací** soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve výši 1 000 Kč, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám jejich zástupce do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím Městského úřadu Vsetín ze dne 5. 6. 2000, čj. Výst.328-7764/99/Ja (dále jen „územní rozhodnutí o umístění plynovodu“), byla mimo jiné na pozemku parc. č. X, k. ú. R., obec V., který je ve společném jmění žalobců a) a b), umístěna stavba „Variantní řešení trasy Vtl plynovodu DN 500 – Obchvat Vsetína“ (dále jen „stavba“ nebo „plynovod“).

[2] Rozhodnutím ze dne 20. 5. 2015, č. j. MUVS-S903/2015/OÚPSŘ-333/Kre-21, Městský úřad Vsetín (dále jen „vyvlastňovací úřad“), rozhodl o omezení vlastnického práva žalobců k tomuto pozemku, spočívajícím v právu oprávněného zřídit a provozovat plynárenské zařízení distribuční soustavy (včetně jeho součástí) ve prospěch vyvlastnitele, tj. osoby zúčastněné na řízení. Výrokem II. byla stanovena náhrada pro vyvlastňované žalobce a) a b) v celkové výši 78 411 Kč a výrokem III. též náhrada nákladů jimi vynaložených na znalecký posudek ve výši 1 900 Kč.

[3] Proti tomuto rozhodnutí podali žalobci odvolání. Na jeho základě žalovaný rozhodnutím ze dne 21. 8. 2015, čj. KUZL 51504/2015 (dále jen „napadené rozhodnutí“) změnil první odstavec I. výroku rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu tak, že slovo „spočívající“ nahradil souslovím „zřízením věcného břemene spočívajícím“, a ve zbytku odvolání zamítl a uvedené rozhodnutí potvrdil.

II.

[4] Žalobci se proti napadenému rozhodnutí bránili žalobou u Krajského soudu v Ostravě -pobočky v Olomouci, který ji shora uvedeným rozsudkem zamítl. Krajský soud předně nepřisvědčil námitce žalobců, podle níž napadené rozhodnutí ani rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu neobsahuje úvahu o tom, zda byla splněna podmínka prokázání veřejného zájmu ve smyslu § 3 odst. 1 zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (dále jen „zákon o vyvlastnění“). K tomu odkázal na § 2 odst. 2 písm. b) bod 1 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), podle nějž je v plynárenství *„(...) distribuční soustava (...) zřizována a provozována ve veřejném zájmu“*. Dovodil proto, že veřejný zájem je v projednávané věci dán ze zákona a není třeba jej dále prokazovat. Krajský soud nepřisvědčil ani námitce nedostatečného posouzení převahy veřejného zájmu nad zájmem soukromým ze strany správních orgánů obou stupňů. Důvodnou neshledal ani námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí.

III.

[5] Rozsudek krajského soudu, a to výslovně jeho I. a II. výrok, napadli žalobci (dále jen „stěžovatelé“) včasnou kasační stížností a navrhli v tomto rozsahu rozsudek zrušit a vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Stěžovatelé namítali, že správní orgány v řízení o vyvlastnění v souladu s § 4 odst. 2 zákona o vyvlastnění neprokázaly veřejný zájem na vyvlastnění jejich pozemku zřízením věcného břemene. Nesouhlasili se závěrem krajského soudu, který s poukazem na § 2 odst. 2 písm. b) bod 1 energetického zákona dovodil, že *„veřejný zájem je při vyvlastňování pozemku pro výstavbu plynovodu dán ze zákona a není jej třeba dále prokazovat“*. Vzhledem k

povaze vyvlastnění, které představuje zásah do práva vlastnit majetek, je podle stěžovatelů třeba, aby bylo splnění všech podmínek vyvlastnění v každé věci odpovídajícím způsobem odůvodněno s ohledem na konkrétní okolnosti případu. Stěžovatelé vyjádřili přesvědčení, že se správní orgány obou stupňů měly zabývat tím, zda je v projednávané věci dán veřejný zájem na stavbě plynovodu. Poukaz na § 2 odst. 2 písm. b) bod 1 energetického zákona nestačí. Jedná se nadto o ustanovení sloužící k vymezení pojmů pro účely energetického zákona a nelze jej proto mechanicky použít pro odůvodnění splnění podmínek vyvlastnění, jak to učinil krajský soud. Pokud § 4 odst. 2 zákona o vyvlastnění vyžaduje prokázání veřejného zájmu, pak stěžovatelé předpokládají, že správní orgány v tomto směru povedou dokazování a následně posoudí všechny individuální okolnosti případu. K tomu v projednávané věci nedošlo.

[7] Stěžovatelé na rozdíl od krajského soudu považovali za případný odkaz na rozsudek Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 28 Cdo 1857/2011. Ačkoli v něm Nejvyšší soud řešil od projednávané věci skutkově odlišnou věc, podle stěžovatelů dospěl k obecnějšímu, a tedy i v jejich věci použitelnému, závěru, že *„veřejný zájem je třeba zjišťovat pro každý konkrétní případ, přičemž je nutno jej chápat jako zájem, který by bylo možno označit za obecně prospěšný“*. Stěžovatelé považují rozhodnutí správních orgánů obou stupňů za nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů právě proto, že v nich chybí odůvodnění veřejného zájmu na stavbě plynovodu.

[8] Krajský soud podle stěžovatelů pochybil i v tom, že shledal napadené rozhodnutí přezkoumatelné co do posouzení převahy veřejného zájmu nad jejich soukromým zájmem. Stěžovatelé tvrdili, že soukromý zájem vymezili tím, že při ústním jednání konaném v rámci vyvlastňovacího řízení vyjádřili svůj nesouhlas se zahrnutím jejich nemovitostí do bezpečnostního pásma vysokotlakého plynovodu. Tento nesouhlas logicky zahrnuje zájem stěžovatelů na zabránění znehodnocení dosud bonitního pozemku a na zabránění podstatného ztížení či znemožnění jeho využití pro výstavbu za situace, kdy je plynovod možné vést po alternativní trase a také zájem na vyhnutí se bezpečnostním rizikům plynoucím z umístění vysokotlakého plynovodu. Takto vymezený soukromý zájem však žalovaný neporovnal s veřejným zájmem na výstavbě vysokotlakého plynovodu. Nemohl proto dospět k závěru, že veřejný zájem nad soukromým skutečně převažuje. Za nikoliv nevýznamné považovali posouzení uvedeného i proto, že trasa plynovodu je plánována mezi rodinnými domy manželů D. a pana V., kde nebude dodrženo ochranné bezpečnostní pásmo 20 m na každou stranu plynovodu.

[9] Žalovaný měl zvážit alternativní možnosti dosažení cíle (např. posunutí trasy plynovodu o několik metrů mimo pozemek stěžovatelů), bezpečnostní aspekty výstavby plynovodu, riziko poškození staveb stěžovatelů umístěných na pozemku, který je předmětem vyvlastnění, a dále také užitečnost, potřebnost, rozsah a způsob provedení stavby plynovodu. Namísto toho žalovaný pouze stručně uvedl, že poškození staveb ve vlastnictví stěžovatelů nehrozí.

[10] Stěžovatelé krajskému soudu vytkli, že nerespektoval samostatnost územního a vyvlastňovacího řízení. Podle stěžovatelů je účelem vyvlastnění realizace stavby plynovodu, nikoli jeho realizace v konkrétní trase. Proto považovali za přípustné veškeré námitky, které se stavby plynovodu týkají. V opačném případě by pravomocné územní

rozhodnutí znamenalo v podstatě „poukázku“ na vyvlastnění pozemků dotčených stavbou, což je pro stěžovatelů neakceptovatelné.

IV.

[11] Ve vyjádření ke kasační stížnosti se žalovaný ztotožnil se závěry krajského soudu uvedenými v napadeném rozsudku a navrhl kasační stížnost zamítnout. Rozhodnutí správních orgánů obou stupňů považoval za dostatečné. Splněním podmínek vyvlastnění se žalovaný zabýval na stranách 5 až 8 napadeného rozhodnutí, kde definoval konkrétní veřejný zájem, kterým je realizace pravomocně umístěné stavby vysokotlakého plynovodu. Veřejný zájem podle něj prvotně plyne z energetického zákona.

[12] Podle žalovaného je stavba plynovodu ve smyslu § 170 odst. 1 písm. a) ve spojení s § odst. 1 písm. k) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) veřejně prospěšnou stavbou technické infrastruktury. Je zanesena v územním plánu města Vsetína, podle nějž se nachází v zastavěném území, a v Zásadách územního rozvoje Zlínského kraje je stavba vymezena jako koridor nadřazené distribuční soustavy, koridor pro VTL obchvat Vsetína s označením veřejně prospěšná stavba P05. Veřejná prospěšnost stavby podle žalovaného byla posouzena již v rámci pořizování této územně plánovací dokumentace.

[13] Žalovaný veřejný zájem dále dovozoval z § 59 odst. 1 písm. e) energetického zákona a na něj navazujícího § 59 odst. 2 téhož zákona. Poukázal i na § 2 odst. 2 písm. b) energetického zákona, že *„distribuční soustava je zřizována a provozována ve veřejném zájmu.“* Ke shodným závěrům o existenci veřejného zájmu založeného citovanými ustanoveními energetického zákona dospěl na stranách 5 až 6 rozhodnutí i vyvlastňovací úřad. Žalovaný setrval na svém stanovisku, že veřejný zájem na vyvlastnění vlastnického práva stěžovatelů zřízením věcného břemene pro stavbu plynovodu byl v rámci správního řízení v souladu s § 4 odst. 2 zákona o vyvlastnění prokázán.

[14] Neztotožnil se ani s námitkou nepřezkoumatelnosti spočívající v chybějícím posouzení, zda veřejný zájem převážil nad soukromým zájmem stěžovatelů. K tomu odkázal na příslušné pasáže správních rozhodnutí obou stupňů. Podle žalovaného nelze v rámci vyvlastňovacího řízení připustit námitky, které ve své podstatě směřují proti rozhodnutí o umístění stavby plynovodu. Takové námitky měli stěžovatelé uplatnit včas v územním řízení a při pořizování územně plánovací dokumentace.

V.

[15] Ke kasační stížnosti se vyjádřila i osoba zúčastněná na řízení a navrhla kasační stížnost zamítnout. Poukazovala na skutečnost, že bezpečnostní a ochranné pásmo plynovodu vzniklo již 14. 7. 2000, kdy nabylo právní moci územní rozhodnutí o umístění stavby (řízení bylo zahájeno dne 30. 8. 1999). Stěžovatelé nabyli do svého vlastnictví pozemek parc. č. X, který je předmětem vyvlastnění, na základě kupní smlouvy ze dne 12. 4. 1999. Z tohoto důvodu měli a mohli o vedení územního řízení týkajícího se bezpečnostního a ochranného pásma plynovodu vědět, jelikož jim v řízení byly písemnosti (tedy i územní rozhodnutí) doručovány veřejnou vyhláškou. Stěžovatelům proto mělo být známo, že své stavby na pozemku parc. č. X umisťují do bezpečnostního a ochranného pásma stavby plynovodu. Trasa vysokotlakého plynovodu je přitom vyznačena také

v grafické části platného územního plánu města Vsetína a současně v grafické části Zásad územního rozvoje Zlínského kraje, v níž byla stavba od roku 2012 vedena jako stavba veřejně prospěšná. Napadené rozhodnutí i napadený rozsudek považovala osoba zúčastněná na řízení za dostatečně odůvodněné. Ztotožnila se také se závěrem krajského soudu, že námitky přeložení trasy plynovodu nejsou předmětem řízení o vyvlastnění, ale měly být stěžovateli vzneseny nejpozději v územním řízení. Jestliže stěžovatelé namítali, že jim nebylo územní rozhodnutí řádně doručeno, měli se tomuto postupu bránit také již v územním řízení o umístění stavby vysokotlakého plynovodu, což neučinili.

VI.

[16] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[17] Kasační stížnost není důvodná.

[18] Stěžovatelé v dané věci předně namítali, že se krajský soud, stejně jako správní orgány nezabývaly prokázáním veřejného zájmu na vyvlastnění jejich pozemku zřízením věcného břemene ve smyslu § 4 odst. 2 zákona o vyvlastnění a že neposoudily ani to, zda tento veřejný zájem převažuje nad zachováním dosavadních práv stěžovatele ve smyslu § 3 odst. 1 zákona o vyvlastnění. Nejvyšší správní soud se s uvedenou argumentací stěžovatelů neztotožňuje.

[19] Institut vyvlastnění představuje nucený zásah do vlastnických práv, přičemž možnosti vyvlastnění jsou limitovány jak ustanovením článku 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, tak ustanoveními § 3 a násl. zákona o vyvlastnění. Ústavněprávním předpokladem vyvlastnění či omezení vlastnického práva je veřejný zájem na tomto výjimečném postupu. Nejvyšší správní soud se stěžovateli souhlasí, že veřejný zájem je neurčitým právním pojmem a je třeba jej zjišťovat pro každý konkrétní případ, přičemž veřejný zájem je nutno chápat jako zájem, který by bylo možno označit za obecně prospěšný (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2016, čj. 5 As 125/2015-86). Odkaz stěžovatelů na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 5. 2012, sp. zn. 28 Cdo 1857/2011, a v tom je třeba názor krajského soudu korigovat, proto z tohoto zorného úhlu nepřípadný není. Veřejný zájem je nepochybně v každém případě třeba zjišťovat. Odlišnou je však otázka jeho prokázání; námitce nedostatečného prokázání veřejného zájmu správními orgány proto v souzené věci kasační soud nepřisvědčil.

[20] Přípustnost vyvlastnění obecně vyplývá ze stavebního zákona, podle nějž *„[p]ráva k pozemkům a stavbám, potřebná pro uskutečnění staveb (...) lze odejmout nebo omezit, jsou-li vymezeny ve vydané územně plánovací dokumentaci a jde-li o veřejně prospěšnou stavbu dopravní a technické infrastruktury, včetně plochy nezbytné k zajištění její výstavby a řádného užívání pro stanovený účel“* [§ 170 odst. 1 písm. a) stavebního zákona]. Podle § 2 odst. 1 písm. l) uvedeného zákona se rozumí *„veřejně prospěšnou stavbou stavba pro veřejnou infrastrukturu určená k rozvoji nebo ochraně území obce, kraje nebo státu, vymezená ve vydané územně plánovací dokumentaci,(...).“* Veřejnou infrastrukturou se rozumí i technická infrastruktura, kterou jsou vedení a stavby a s nimi provozně související zařízení technického vybavení, mezi něž patří také produktovody [§ 2 odst. 1 písm. k) bod 2

stavebního zákona]. Není sporu, že stavba vysokotlakého plynovodu je právě takovou stavbou; skutečnost, že tato stavba je v souladu s územně plánovací dokumentací se podává z vyjádření Městského úřadu Vsetín ze dne 5. 2. 2015, které je součástí správního spisu (č. l. 9 správního spisu) a ani o tom nebylo v řízení pochyb.

[21] Přípustnost vyvlastnění za účelem zřízení stavby, která je součástí distribuční soustavy pro přepravu plynu, o niž se zde jedná, pak konkrétně vyplývá z energetického zákona. Ten ve svém § 3 odst. 2 stanoví, že *„[p]ro provádění stavby (...), která je součástí přenosové soustavy, přepravní soustavy, distribuční soustavy, zásobníku plynu (...), lze vlastnické právo ke stavbě, pozemku a zařízení vyvlastnit podle zákona o vyvlastnění.“* V souladu s tím vyplývá z § 59 odst. 1 písm. e) energetického zákona, že provozovatel distribuční soustavy má právo v souladu se zvláštním právním předpisem (kterým rozumí zákon o vyvlastnění), zřizovat a provozovat na cizích nemovitostech mimo jiné plynárenská zařízení. Pro tento účel dále § 59 odst. 2 energetického zákona ukládá provozovateli distribuční soustavy povinnost *„zřídit věcné břemeno umožňující využití cizí nemovitosti nebo její části pro účely uvedené v odstavci 1 písm. e), a to smluvně s vlastníkem nemovitosti; v případě, že (...) nedošlo k dohodě s ním a jsou-li dány podmínky pro omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě podle zvláštního právního předpisu* (zákona o vyvlastnění – poznámka kasačního soudu), *příslušný vyvlastňovací úřad rozhodne na návrh provozovatele distribuční soustavy o zřízení věcného břemene umožňujícího využití této nemovitosti nebo její části.“* Z uvedené právní úpravy je zjevné, že za dodržení zákonných podmínek vyplývajících ze zákona o vyvlastnění lze pro účely stavby, jíž se týká předmět sporu, vyvlastnit nemovitosti omezením vlastnického práva formou zřízení věcného břemene, jak se také stalo.

[22] Prvořadou podmínkou tohoto vyvlastnění, což také není sporné, je právě veřejný zájem na vyvlastnění. Jak správně dovodily správní orgány i krajský soud, ten v projednávané věci vyplývá přímo z energetického zákona, a to konkrétně z jeho § 3 odst. 2, který stanoví, že *„[p]řeprava plynu, distribuce elektřiny a distribuce plynu, uskladňování plynu, (...) se uskutečňují ve veřejném zájmu.“* Obdobně z § 2 odst. 2 písm. b) energetického zákon, který definuje distribuční soustavu v plynárenství, plyne, že *„(...); distribuční soustava je zřizována a provozována ve veřejném zájmu.“* V rámci vyvlastňovacího řízení v projednávané věci tedy byl veřejný zájem zjištěn (viz obdobně rozsudek citovaný v odst. [7]), nebyl však předmětem dalšího dokazování právě proto, že je explicitně vyjádřen zákonem.

[23] K výše uvedeným závěrům správně dospěl vyvlastňovací úřad na straně 5 až 8 rozhodnutí ze dne 20. 5. 2015, čj. MUVS-S903/2015/OÚPSŘ-333/Kre-21. S námitkami stěžovatelů týkajícími se nedostatečného prokázání veřejného zájmu se vypořádal také žalovaný na straně 7 napadeného rozhodnutí. Nejvyšší správní soud ve shodě se soudem krajským tedy námitku nepřezkoumatelnosti obou správních rozhodnutí z důvodů absence prokázání veřejného zájmu ve smyslu § 4 odst. 2 zákona o vyvlastnění neshledal důvodnou.

[24] K právě uvedenému kasační soud dodává, že jakkoliv mají stěžovatelé obecně pravdu v tom, že veřejný zájem musí být ve vyvlastňovacím řízení prokázán (§ 4 odst. 2 zákona o vyvlastnění), toto obecné pravidlo se v případě, vyplývá-li určitý veřejný zájem

přímo ze zákona, jak je tomu mimo jiné i u staveb plynárenských zařízení podle energetického zákona, neuplatní, neboť § 3 odst. 2 energetického zákona má povahu speciální právní normy k § 4 odst. 2 zákona o vyvlastnění. To však na druhou stranu neznamená, že ve vyvlastňovacím řízení není třeba vážit převahu tohoto veřejného zájmu na dosažení požadovaného účelu nad zachováním práv vyvlastňovaného, jak plyne z § 3 odst. 1 zákona o vyvlastnění.

[25] Při zjištění, že veřejný zájem je dán a vyplývá ze zákona (a není jej proto třeba dokazovat) měly správní orgány dále povinnosti uvážit, zda veřejný zájem na zřízení (a následném provozování) vysokotlakého plynovodu převažuje nad zachováním dosavadních práv stěžovatelů ve smyslu § 3 odst. 1 zákona o vyvlastnění. Soukromý zájem, tedy i zájem na zachování dosavadních práv stěžovatelů k vyvlastňovaným nemovitostem měl vyplývat ze skutečnosti, že stavba je plánována mezi rodinnými domy, kde proto nemůže být dodrženo bezpečnostní ochranné pásmo; nemůže být proto dán soulad s veřejným zájmem na výstavbě plynovodu. Stěžovatelé tedy považovali veřejný zájem za oslabený právě zmíněnými bezpečnostními riziky. Uvedené námitky žalovaný neopomněl a vypořádal je v celé uplatněné šíři na stranách 7 až 8 napadeného rozhodnutí. Tím dostál požadavkům § 3 odst. 1 zákona o vyvlastnění. Nejvyšší správní soud na tomto místě připomíná, že obě fáze správního řízení (řízení před správním orgánem prvního stupně a odvolací) spolu tvoří jeden celek, což nutně platí i pro rozhodnutí v těchto řízeních vydaná (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2003, čj. 7 A 124/2000-39). Z těchto důvodů z hlediska přezkoumatelnosti postačovalo, pokud se k převaze veřejného zájmu nad zájmem soukromým explicitně vyjádřil žalovaný v napadeném rozhodnutí. S ohledem na právě uvedené Nejvyšší správní soud neshledal, že by napadené rozhodnutí trpělo vadou nepřezkoumatelnosti, jak namítali stěžovatelé.

[26] Stěžovatelé vyjádřili obavy i z bezpečnostních rizik plynoucích z umístění plynovodu na jejich pozemku (hrozba poškození stavby garáže umístěné na pozemku parc. č. X) a uvedli, že vedením plynovodu přes jejich pozemek se sníží jeho hodnota a také bude podstatně ztíženo či znemožněno jeho využití pro výstavbu, k níž je určen. Vytkli správním orgánům, že neuvážily posunutí trasy plynovodu mimo jejich pozemek.

[27] K této námitce krajský soud uvedl, že pokud k tvrzenému snížení hodnoty pozemku a k podstatnému ztížení jeho využití pro výstavbu mělo dojít, stalo se tak na základě územního rozhodnutí o umístění stavby plynovodu, které nabylo právní moci dne 14. 7. 2000; tím byla umístěna stavba vysokotlakého plynovodu, k níž ze zákona náleží ochranné pásmo (§ 68 odst. 1 energetického zákona). Námitky proti umístění stavby proto mohli stěžovatelé uplatnit právě v územním řízení o umístění stavby plynovodu. Předmětem vyvlastňovacího řízení bylo pouze posouzení zákonných podmínek pro tento mimořádný postup (srov. § 3 a násl. zákona o vyvlastnění), nikoli změna umístění stavby. Námitka nepřiměřenosti vyvlastnění z důvodu, že je možné vést plynovod po jiné trase je proto ve vyvlastňovacím řízení nepřípustná.

[28] Obdobné platí pro námitku nesprávného umístění ochranného pásma plynovodu mezi další stavby (manželů D. a pana V.), jak namítali stěžovatelé. Krajský soud správně vyslovil, že ve vyvlastňovacím řízení nelze přihlížet k zájmům třetích osob a jejich vlastnické právo k nemovitostem nacházejícím se v ochranném pásmu pravomocně

umístěného plynovodu nemůže nikterak ovlivnit závěry správních orgánů, týkající se posouzení podmínek, za nichž je vyvlastňováno vlastnické právo stěžovatelů (zřízením věcného břemene). Nejvyšší správní soud se tedy shoduje s krajským soudem i v úvahách o této otázce.

[29] S tímto závěrem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje a doplňuje, že předmětem rozhodování ve vyvlastňovacím řízení není a nemůže být ani otázka umístění stavby v území ani existence ochranného a bezpečnostního pásma, protože o těchto otázkách již bylo v územním rozhodnutí pravomocně rozhodnuto. Existence pravomocného územního rozhodnutí byla v daném případě podmínkou pro zahájení vyvlastňovacího řízení [§ 18 odst. 3 písm. b) zákona o vyvlastnění]. Omezení vyplývající z umístění ochranného pásma existovalo již v době zahájení vyvlastňovacího řízení a zatěžovalo pozemek stěžovatelů ode dne 14. 7. 2000, kdy územní rozhodnutí o umístění stavby plynovodu nabylo právní moci. Své námitky vztahující se k poloze umístěné stavby plynovodu a k ní náležejícího ochranného pásma proto měli stěžovatelé v souladu se zásadou *vigilantibus iura scripta sunt* vznést v územním řízení, případně již v procesu územního plánování a usilovat tak o změnu trasy plynovodu. Jestliže tak neučinili, nelze nyní tyto námitky ve vyvlastňovacím řízení zohlednit.

[30] Ze správního spisu se nadto podává, že stěžovatelům byla na pozemku parc. č. X, k. ú. R. rozhodnutím Městského úřadu Vsetín ze dne 9. 8. 2006, čj. MUVS-S 11541/2006OVÚPD-330/Re, povolena stavba „garáže u rodinného domu č. p. X, zpevněné plochy, sjezd z místní komunikace“ (dále jen „stavba garáže“) a rozhodnutím téhož úřadu ze dne 24. 4. 2015, čj. MUVS-S 1675/2015/OÚPSŘ-330/Pí-11, bylo povoleno užívání uvedeného souboru staveb. Z těchto skutečností je zřejmé, že v době, kdy stěžovatelé získali stavební povolení pro stavbu garáže, byla stavba plynovodu spolu s ochranným pásmem již více než 6 let pravomocně umístěna na části jejich pozemku parc. č. X, čehož si stěžovatelé měli být vědomi. Pokud se přesto rozhodli umístit do ochranného pásma plynovodu stavbu garáže, nemohou nyní namítat, že existence jejich stavby je důvodem, pro který nelze stavbu plynovodu realizovat v předpokládané trase.

[31] Ve vztahu k námitkám hrozícího poškození stavby garáže v důsledku provedení stavby plynovodu Nejvyšší správní soud připomíná, že pro případ, že by stěžovatelé byli v důsledku zřízení stavby plynovodu omezeni v obvyklém užívání svých nemovitostí nebo by jim vznikla újma na majetku, mají právo na přiměřenou jednorázovou náhradu ve smyslu § 59 odst. 3 energetického zákona. Nejde však o skutečnost rozhodnou pro úvahu o vyvlastnění pozemku ke sledovanému účelu, pokud ostatní zákonné podmínky tohoto vyvlastnění byly splněny.

[32] Stěžovatelé se konečně mýlí i v tom, že účelem vyvlastnění je „*zřízení zamýšlené stavby vysokotlakého plynovodu, nikoliv však její zřízení v konkrétní trase*“. Uvedenou námitku vznáší na podporu odlišení územního a vyvlastňovacího řízení, jejich kritérií a právní úpravy a zejména k obhájení názoru, že „*nikoliv pro každou již umístěnou stavbu je možné přistoupit k vyvlastnění*“.

[33] Již z povahy věci, má-li být vyvlastnění uskutečněno jen v rozsahu nezbytném k dosažení jeho účelu (§ 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění), nelze stěžovateli předestřenou

úvahu považovat za správnou. V posuzované věci právě znalost konkrétní trasy, v níž má být plynovod zřízen, byla předpokladem vymezení, v jakém rozsahu má dojít k vyvlastnění, aby byl zachován zákonný požadavek vyplývající z § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění. Obecně lze tedy se stěžovateli souhlasit, že řízení územní a vyvlastňovací jsou řízeními samostatnými, jedno na druhé však na sebe v dané věci navazovalo a obě tato řízení spolu věcně souvisela [viz také shora zmíněný § 18 odst. 3 písm. b) zákona o vyvlastnění]. Ze žádného ze správních rozhodnutí, ani z napadeného rozsudku však neplyne, že *„pro každou již umístěnou stavbu je možné přistoupit k vyvlastnění*". Takto zkratkovitý a nesprávný závěr ani správní orgány, ani krajský soud nevyslovily. Nutno přesto opět zdůraznit, že v posuzované věci byly splněny veškeré zákonné předpoklady pro to, aby k vyvlastnění v rozsahu nezbytném k dosažení jeho účelu vyvlastňovací úřad přistoupil a z tohoto pohledu neshledal kasační soud pochybení ani v rozhodování správních orgánů, ani v posouzení věci krajským soudem.

VII.

[34] Ze všech výše popsaných důvodů Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost v souladu s § 110 odst. 1 větou druhou s. ř. s. posoudil jako nedůvodnou a zamítl ji.

[35] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelé nebyli v řízení o kasační stížnosti úspěšní, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti svědčilo, soud jejich náhradu nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

[36] Osoba zúčastněná na řízení má podle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu pouze těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti uložené soudem. Z důvodů zvláštního zřetele hodných může jí soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. V projednávané věci Nejvyšší správní soud neuložil osobě zúčastněné na řízení žádnou povinnost a osoba zúčastněná na řízení také žádnou náhradu nákladů řízení nepožadovala.

[37] S ohledem na skutečnost, že Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti stěžovatelů rozhodl meritorně, považoval za nadbytečné samostatně rozhodovat o jejich žádosti učiněné podáním ze dne 4. 8. 2017 na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Z uvedeného důvodu také kasační soud rozhodl, že se stěžovatelům vrací soudní poplatek zaplacený za tuto jejich žádost v celkové výši 2 000 Kč. Uvedená částka jim bude vrácena v souladu s § 10 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích ve spojení s § 4 odst. 1 písm. h) téhož zákona *(per analogiam)* a bude vyplacena ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejich zástupce.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 29. srpna 2017

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu